

Sygn. akt **IX GC 1443/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, 14 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant – sekr. sąd. Ewelina Kołodziejczak-Marczak

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2015 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w M.**

przeciwko **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K.** na rzecz powoda **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w M.** kwotę: 226.601,60 zł (dwieście dwadzieścia sześć tysięcy sześćset jeden złotych 60/100) z ustawowymi odsetkami:

- a) od kwoty: 178.684,84 zł od dnia 23.12. 2014 roku;
- b) od kwoty: 6.765,00 zł od dnia 15.09.2014 roku;
- c) od kwoty: 3.075,00 zł od dnia 15.09.2014 roku;
- d) od kwoty: 4.806,72 zł od dnia 15.09.2014 roku;
- e) od kwoty: 1.196,73 zł od dnia 15.09.2014 roku;
- f) od kwoty: 4.860,00 zł od dnia 15.10.2014 roku;
- g) od kwoty: 246,00 zł od dnia 15.10.2014 roku;
- h) od kwoty: 3.075,00 zł od dnia 15.10.2014 roku;
- i) od kwoty: 6.765,00 zł od dnia 15.10.2014 roku;
- j) od kwoty: 988,33 zł od dnia 15.10.2014 roku;
- k) od kwoty: 4.860,00 zł od dnia 15.11.2014 roku;
- l) od kwoty: 246,00 zł od dnia 15.11.2014 roku;
- m) od kwoty: 3.075,00 zł od dnia 15.11.2014 roku;
- n) od kwoty: 6.765,00 zł od dnia 15.11.2014 roku;
- o) od kwoty: 1113,85 zł od dnia 15.11.2014 roku;

p) od kwoty: 79,13 zł od dnia 15.11.2014 roku;

2. kosztami postępowania obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 18.548,00 zł;

SSO K. Krzymkowska

IX GC 1443/14

UZASADNIENIE

Pozwem z 23 grudnia 2014 r. powódka – (...) sp. z o.o. **w G.** wniosła o zasądzenie od pozwanej – (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **w G.** kwoty **226.601,60 zł** wraz z ustawowymi odsetkami od kwot i dat szczegółowo wskazanych w pozwie.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że pozwana w dniu 30.12.2013r. dokonała na rzecz powódki sprzedaży 5 kurników na podstawie aktu notarialnego sporządzonego w Kancelarii Notarialnej P. N. i P. G. przed notariuszem P. N.. Cena sprzedaży określona została w wysokości brutto 3.198.000 zł, a zapłata miała zostać rozliczona poprzez potrącenie wierzytelności powódki z tytułu sprzedaży towarów na rzecz pozwanej z wierzytelnością pozwanej wobec powódki z tytułu zapłaty za sprzedaż nieruchomości.

Jednocześnie w dniu 31.12.2013r. pomiędzy powódką i pozwaną zawarte miało zostać porozumienie w sprawie potrącenia wzajemnych wierzytelności. Zgodnie z treścią porozumienia strony sporu dokonać miały potrącenia wierzytelności pozwanej z tytułu sprzedaży nieruchomości w wysokości 3.198.000 zł z wierzytelnością powódki z tytułu sprzedaży towarów w wysokości 2.502.101,59 zł.

Po dokonaniu rozliczeń wskazanych powyżej zobowiązanie powódki wobec pozwanej z tytułu zakupu nieruchomości stanowiło kwotę 97.851,20 zł. Biorąc powyższe pod uwagę powódka wystawiła pozwanej notę odsetkową za nieterminowe regulowanie przez pozwaną faktur naliczając celem zakończenia rozliczenia związanego z zakupem nieruchomości części odsetek ustawowych wg stawki 4,6% oraz dokonując w dalszej kolejności potrącenia tej wierzytelności z pozostałą kwotą wierzytelności pozwanej.

Pozwana po otrzymaniu noty odsetkowej (...) złożyła oświadczenie woli, w którym odmówiła uznania potrącenia wierzytelności w kwocie 97.851,20 zł z tytułu części odsetek ustawowych naliczanych przez powódkę z wierzytelnością pozwanej wobec powódki w kwocie 97.851,20 zł tytułem rozliczenia pozostałej kwoty zapłaty za zakupioną przez powódkę nieruchomość.

W związku z powyższym powódka w dniu 10.10.2014r. wysłała do pozwanej drugą notę odsetkową nr (...) dla faktur wyszczególnionych w nocie odsetkowej (...) z zastrzeżeniem, iż nota 2/2014 zawierała naliczenie odsetek na łączną kwotę 178.684,84 zł przy zastosowaniu stopy procentowej w wysokości 8,4% stanowiącej różnicę pomiędzy stopą odsetek ustawowych (13%) oraz stopą odsetek naliczanych przy nocie 1/2014 (4,6%).

Pomimo braku uzyskania porozumienia, strony sporu pozostawały w stałych relacjach gospodarczych, czego wynikiem była sprzedaż przez powódkę na rzecz pozwanej usług oraz dostawy wody na łączną kwotę 47.916,76 zł.

Pozwana nie zapłaciła powódce żądanej pozwem kwoty.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Co do żądania odsetek pozwana podniosła, że tego rodzaju wierzytelności powódce nie przysługują ze względu na charakter współpracy stron w okresie, gdy wierzytelności odsetkowe mogłyby powstać i wynikające z tej współpracy brak opóźnienia po stronie pozwanej w zapłacie należności głównych wymienionych w załączonych do pozwu notach odsetkowych.

W każdym przypadku, w okolicznościach sprawy, uznała też, że została zwolniona z ewentualnego długu z tytułu odsetek za opóźnienie w zapłacie należności mych, a to w związku z transakcją sprzedaży nieruchomości dokonaną w dniu 30.12.2013 wg załączonego do pozwu aktu notarialnego Rep. A (...).

Odnośnie żądania zapłaty kwoty 47.916,76 zł pozwana wniosła o oddalenie powództwa w tym się podnosząc zarzut potrącenia dokonanego oświadczeniem z dnia 21.11.2014 r., stanowiącym załącznik nr 16 do pozwu.

Pozwana podniosła ponadto zarzut nadużycia prawa podmiotowego przez powódkę, albowiem powódka pozyskała prawo własności nieruchomości za cenę o 2 mln zł niższą, niż ich wartość rynkowa.

Pozwana podniosła również zarzut przedawnienia roszczeń odsetkowych wskazanych w notach nr 1 i nr 2.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony są przedsiębiorcami. Wspólnikiem i prezesem zarządu pozwanej jest R. Z..

R. Z. był też wspólnikiem i prezesem zarządu powódki, jednakże umową z 10 lipca 2014 dokonał sprzedaży na rzecz I. S. 728 udziałów w powodowej spółce o wartości nominalnej 1350 zł każdy za kwotę 1.000.000 zł. Od tego dnia przestał być również członkiem zarządu powodowej spółki.

Okoliczność bezsporna, nadto dowód – informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców pozwanej (k. 107 i n.), poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . pozwanego będącego r. pr. kserokopie: umowy sprzedaży z 10.07.2014 z podpisami notarialnie poświadczonymi (k. 113 i n.); zeznania prezesa zarządu pozwanej (k. 254), zeznania członka zarządu strony powodowej (k. 172).

Obie te spółki współpracowały ze sobą na zasadzie sprzedaży towarów i usług. Terminy płatności faktur były umowne – w granicach 60 dni.

Powodowa spółka złożyła w 2012 roku wniosek o upadłość, a w związku z tym, że spółki ze sobą współpracowały, zarządzającym środkami finansowymi powódki i utrzymującym te środki na koncie była pozwana spółka. Jednocześnie pozwana regulowała na bieżąco wszystkie przychody powódki, które były przelewane na rachunek pozwanej spółki.

W związku z powyższym powódka cofnęła wniosek o ogłoszenie swojej upadłości.

Bezsporne, a nadto dowód - zeznania prezesa zarządu pozwanej (k. 254), poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . po woda będącego r. pr. kserokopie: umowa stron z 13.02.2013 (k. 124 – 125), umowa z 13.03.2013 (k. 126), cofnięcie wniosku (k. 127), zeznania świadka A. W. (k. 171)

9 grudnia 2013 zgromadzenie wspólników pozwanej ustaliło cenę sprzedaży prawa własności nieruchomości, dla których Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgi wieczyste o numerach: (...) i (...) na kwotę netto łącznie 2.600.000 zł plus 23% VAT.

Tego samego dnia zgromadzenie wspólników powódki, w skład którego wchodził jeszcze R. Z. obejmujący wszystkie 200 udziałów, przystało na cenę sprzedaży prawa własności nieruchomości dla których Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgi wieczyste o numerach: (...) i (...) na kwotę netto łącznie 2.600.000 zł plus 23% VAT.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r. pr. kserokopie: protokołu zgromadzenia wspólników pozwanej (k. 128 i n.) i powódki (k. 131 i n.).

9 grudnia 2013 w O. W.. została zawarta między R. Z. – jako sprzedającym, a I. S. – jako kupującym przedwstępna umowa sprzedaży udziałów w spółce z o.o. (...) oświadczył, że całkowite rozliczenie ceny zbycia prawa własności nieruchomości, dla których Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgi wieczyste o numerach: (...) i (...), pomiędzy

spółkami stronami tego procesu nastąpi poprzez potrącenie wierzytelności spółki (...) względem spółki (...) z tytułu przeniesienia prawa własności nieruchomości z wzajemną wierzytelnością spółki (...) względem (...) z tytułu sprzedaży pasz i usług zgodnie z wykazem stanowiącym załącznik do umowy sprzedaży nieruchomości. Po potrąceniu wzajemnych wierzytelności (...) i (...) spółki te nie będą posiadały wzajemnych roszczeń.

I. S. nie wiedział jaka będzie ostatecznie cena nieruchomości, bo sytuacja była dynamiczna, a jemu zależało jedynie na tym aby skutek potrącenia powódka nie był już nic winna do zapłaty stronie pozwanej.

Bezsporne, a nadto dowód - zeznania prezesa zarządu pozwanej (k. 254) , poświadczone za zgodność z oryginałem przez pełn . po woda będącego r. pr. kserokopi a umowy z 9.12.2013 (k. 58 i n.); zeznania członka zarządu strony powodowej I. S. i T. A. (k. 173) .

Pozwana w dniu 30.12.2013 r. dokonała na rzecz powódki sprzedaży prawa własności nieruchomości dla których Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgi wieczyste o numerach: (...) i (...), na podstawie aktu notarialnego sporządzonego w Kancelarii Notarialnej P. N. i P. G. przed notariuszem P. N.. Cena sprzedaży określona została w wysokości brutto 3.198.000 zł, a zapłata miała zostać rozliczona poprzez potrącenie wierzytelności powódki z tytułu sprzedaży towarów na rzecz pozwanej z wierzytelnością pozwanej wobec powódki z tytułu zapłaty za sprzedaż nieruchomości. Pozostała po potrąceniu kwota 598.000 zł została zapłacona w terminie do 20.01.2014 z odsetkami w ustawowej wysokości na wypadek opóźnienia w spełnieniu świadczenia.

Strony reprezentował ówczesny prezes zarządu obu spółek – (...).

Powódka uiściła na rzecz pozwanej kwotę 598.947,21 zł.

Bezsporne, a nadto dowód - zeznania prezesa zarządu pozwanej (k. 254) , poświadczone za zgodność z oryginałem przez pełn . pozwanego będącego r. pr. kserokopie: aktu notarialnego sporządzonego w Kancelarii Notarialnej P. N. i P. G. przed notariuszem P. N. rep. A nr 16238/2013 (k. 11 i n.), zeznania pr ezesa zarządu pozwanej (k. 254), dowody przelewów (k. 20 -24),

W dniu 31.12.2013 r. pomiędzy powódką i pozwaną (obiema reprezentowanymi przez prezesa zarządu obu spółek – (...)) zawarte zostało porozumienie.

Zgodnie z treścią porozumienia strony oświadczyły, że pozwana posiada zobowiązania względem (...) z tytułu transakcji sprzedaży usług i towarów, które na datę zawarcia porozumienia wynoszą łącznie 2.502.101,59 zł. Zobowiązania te nie zostały zapłacone, ponieważ pochodzą one jeszcze z ferm drobiu, którą właściciel R. Z. wniósł aportem do założonej przez siebie spółki (...) Sp. z o.o. Natomiast powódka posiada zobowiązanie względem pozwanej w wysokości 3.198.000 zł z tytułu zapłaty ceny sprzedaży nieruchomości wynikającej ze sprzedaży z 30.12.2013 r.

Strony sporu dokonały potrącenia wierzytelności pozwanej z tytułu sprzedaży nieruchomości w wysokości 3.198.000 zł z wierzytelnością powódki z tytułu sprzedaży towarów w wysokości 2.502.101,59 zł.

Na skutek potrącenia wzajemne, potrącone wierzytelności podlegały umorzeniu do kwoty 2.502.101,59 zł. Pozostała po potrąceniu kwotę w wysokości 695.898,41 zł powódka miała przekazać przelewem na rachunek bankowy pozwanej do 20.01.2014.

Strony oświadczyły, że nie mają, ani też nie będą zgłaszały w przyszłości względem siebie jakichkolwiek roszczeń z tytułu powyższego rozliczenia.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r. pr. kserokopi a porozumienia z 31.12.2013 (k. 19), zeznania świadka A. W. (k. 171) zeznania członka zarządu strony powodowej T. A. (k. 173).

Brak było rozmów stron, że odsetki nie będą naliczane lub że objęte są potrąceniem jak również uszczegółowienia co wchodzi w zakres wierzytelności przysługujących powódce od pozwanej w ramach kwoty: 2502.101,59 zł.

Dowód - zeznania członka zarządu strony powodowej (k. 172-173) poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r. pr. kserokopi a porozumienia z 31.12.2013 (k. 19).

Po dokonaniu rozliczeń wskazanych powyżej zobowiązanie powódki wobec pozwanej z tytułu zakupu nieruchomości stanowiło kwotę 97.851,20 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę powódka wystawiła pozwanej notę odsetkową za nieterminowe regulowanie przez pozwaną faktur naliczając celem zakończenia rozliczenia związanego z zakupem nieruchomości części odsetek ustawowych wg stawki 4,6% oraz dokonując w dalszej kolejności potrącenia tej wierzytelności z pozostałą kwotą wierzytelności pozwanej. Pozwana po otrzymaniu noty odsetkowej (...) złożyła oświadczenie woli, w którym odmówiła uznania potrącenia wierzytelności w kwocie 97.851,20 zł z tytułu części odsetek ustawowych naliczanych przez powódkę z wierzytelnością pozwanej wobec powódki w kwocie 97.851,20 zł tytułem rozliczenia pozostałej kwoty zapłaty za zakupioną przez powódkę nieruchomość.

W związku z powyższym powódka w dniu 10.10.2014 r. wysłała do pozwanej drugą notę odsetkową nr (...) dla faktur wyszczególnionych w notce odsetkowej (...) z zastrzeżeniem, iż nota 2/2014 zawierała naliczenie odsetek na łączną kwotę 178.684,84 zł przy zastosowaniu stopy procentowej w wysokości 8,4% stanowiącej różnicę pomiędzy stopą odsetek ustawowych (13%) oraz stopą odsetek naliczanych przy notce 1/2014 (4,6%).

Dowód – p oświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r. pr. kserokopie: noty odsetkowej (...) (k. 25 -26) i (...) (k. 32 – 33), faktur zawartych w tych notach odsetkowych (k. 179-246).

Pomimo braku uzyskania porozumienia w sygnalizowanym wyżej zakresie, strony sporu pozostawały w stałych relacjach gospodarczych, czego wynikiem była dalsza sprzedaż przez powódkę na rzecz pozwanej usług oraz dostawy wody na łączną kwotę 47.916,76 zł.

25.11.2014 pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu ww. należności powódki w kwocie 97.898,41 zł z należnością pozwanej wynikającą z faktury nr (...) z 31.01.2014, którego to potrącenia powódka nie uznała.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r. pr. kserokopia: faktury VAT od numeru 388 do 444 (k. 40 - 54), oświadczeń stron (k. 56-57), zeznania prezesa pozwanej (k. 254v).

Pozwana wezwała powódkę do zapłaty kwoty 130.698,41 zł tytułem rozliczenia po potrąceniu ceny sprzedaży nieruchomości, a powódka złożyła oświadczenie o potrąceniu kwoty wynikającej z faktury w pozostałej kwocie 130698,41 zł z notą odsetkową na kwotę 97851,20 zł.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r. pr. kserokopia wezwania do zapłaty z 13.10.2014 (k. 34) i oświadczenia z 16.10.2014 (k. 35).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Dokonując ustaleń stanu faktycznego Sąd miał na uwadze, że każda ze stron obowiązana jest do złożenia zgodnych z prawdą wyjaśnień odnośnie okoliczności sprawy i oświadczeń co do twierdzeń strony przeciwnej dotyczących okoliczności faktycznych (art. 3 k.p.c. i art. 210 § 2 k.p.c.), przy czym ogólnikowe zaprzeczenie wszystkim twierdzeniom strony przeciwnej – co uczyniła pozwana w odpowiedzi na pozew - nie czyni zadość temu obowiązkowi (por. uchwała pełnego składu (...) z 15.0.1974 r., sygn. akt KW 2/74, publ. w OSNC 1974/12/203).

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie zgromadzone w sprawie dokumenty, albowiem ich wiarygodność, a tym samym i moc dowodowa, nie została przez żadną ze stron skutecznie zakwestionowana. Dokumenty prywatne korzystały z

domniemania określonego w art. 245 k.p.c. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości, ani tego, że zawarte w nich oświadczenia osób, które je podpisały od nich nie pochodzą, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka A. W., albowiem były one spójne, logiczne i konsekwentne, a ponadto korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Świadek przedstawiła podstawy do wystawienia not odsetkowych oraz wskazała, na przyczyny braku zapłaty poszczególnych faktur w nich widniejących. Potwierdziła również cel, dla którego następowały wszystkie wyżej opisane czynności prawne i faktyczne stron.

Jedynie w niewielkim zakresie przydatne dla ustalenia stanu faktycznego sprawy okazały się również zeznania prezesa zarządu powódki – I. S.. Co prawda nie można odmówić im wiarygodności, lecz osoba zeznająca w przeważającej mierze powoływała się na brak szczegółowej wiedzy w sprawie (które to fakty jednak można było ustalić na podstawie pozostałych dowodów) oraz zasłaniała się niepamięcią. Jednakże potwierdziła przyczynę przez którą następowały wszystkie wyżej opisane czynności prawne i faktyczne stron oraz wskazała na zamierzony cel tych wszystkich działań.

Co się tyczy zeznań T. A., to mimo, że były dość lapidarne, na pewno nie były niewiarygodne. Potwierdził on okoliczności podawane w pozwie, jedynie te – co do których posiadał wiedzę oraz w których brał osobiście udział. Potwierdził zwłaszcza zamiar stron, iż powódka nie miała być nic winna do zapłaty stronie pozwanej.

W ocenie Sądu nie mogły być podstawą do oddalenia powództwa zeznania prezesa zarządu pozwanej – R. Z., albowiem – w najistotniejszych kwestiach - nie znajdują one potwierdzenia w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Zauważyć należy przede wszystkim, że prezes zarządu pozwanej zeznał, że zobowiązanie pozwanej spółki miały być rozliczone poprzez sprzedaż nieruchomości na rzecz powódki. Wbrew jego twierdzeniom, z zeznań pozostałych osób słuchanych w toku sprawy, a których nie kwestionowano wiarygodności, brak było ustaleń co do odsetek należnych powódce. Dokonane transakcje nie zamykały zatem, jak stwierdził R. Z., wszelkich rozliczeń między obydwoma spółkami. Potwierdził, jednak pochodzenie faktur z 2014 r. oraz przyczyny braku ich zapłaty. Osoba zeznająca sama poprawiła swoje niezgodne z pozostałym materiałem dowodowym (por. 124-126) twierdzenie, że w porozumieniach była mowa o anulowaniu naliczania odsetek.

W ocenie Sądu wobec wywodzenia przez powódkę obowiązku zapłaty odsetek ustawowych z przepisów Kodeksu cywilnego, nie ma znaczenia podawany przez R. Z. fakt, że strony zrezygnowały w porozumieniach z zapisu odnoszącego się do płatności odsetek za opóźnienie, jak również domniemana podstawa do nienaliczania odsetek jak względ na współpracę stron i pomoc powódce. Poza tym należy zauważyć, że prezes zarządu pozwanej przedstawił swoją interpretację prawną postanowień czynności prawnych stron, co nie leżało w jego kompetencjach, gdyż nie dotyczyło opisu faktów.

Sąd zważył, co następuje:

Powódka dochodziła pozwem kwoty 226.601,60 zł tytułem odsetek za zaległe faktury VAT wystawione na rzecz pozwanej oraz tytułem zapłaty za sprzedaż przez powódkę na rzecz pozwanej usług oraz dostawy wody na łączną kwotę 47.916,76 zł.

Bezsporny w niniejszej sprawie był zasadniczo stan faktyczny, poza kwestionowanym przez pozwaną obowiązkiem zapłaty odsetek i powoływaniem się na zwolnienie przez powódkę pozwanej z tego obowiązku.

Pozwana podnosiła, że nie ma on obowiązku uiszczenia odsetek ustawowych za opóźnienie w płatności, z uwagi na ich nie przysługiwanie powódce ze względu na charakter współpracy stron w okresie, gdy wierzytelności odsetkowe mogłyby powstać i wynikający z tej współpracy brak opóźnienia po stronie pozwanej w zapłacie należności głównych wymienionych w załączonych do pozwu notach odsetkowych. W każdym przypadku, w okolicznościach sprawy, pozwana zostać miała zwolniona z ewentualnego długu z tytułu odsetek za opóźnienie w zapłacie należności, a to w związku z transakcją sprzedaży nieruchomości.

Stwierdzić przede wszystkim trzeba, że sam charakter współpracy stron nie może wpływać na możliwość żądania odsetek za opóźnienie w płatności przez pozwaną. Strony jednak nie takiego nie uzgodniły, a strona pozwana w żaden sposób nie wykazała, że odsetki zostały umorzone. Bezsporne zaś w sprawie było, że faktury VAT, z których powódka domaga się zapłaty odsetek od pozwanej były wystawiane na osobę fizyczną – R. Z.. Nie miało to jednak znaczenia, wobec niekwestionowania tego faktu, że pozwaną oraz podawania przez świadka, że R. Z. wniósł aportem do spółki całe swoje przedsiębiorstwo (znajduje to wprost potwierdzenie w podpisanym przez R. Z. zapisie § 1 w dokumencie k. 124-125). Zgodnie zaś z art. 55² k.p.c. – czynność prawna mająca za przedmiot przedsiębiorstwo obejmuje wszystko, co wchodzi w skład przedsiębiorstwa, chyba że co innego wynika z treści czynności prawnej albo z przepisów szczególnych. Sąd przyjął, wobec stosownej postawy procesowej pozwanej, że czynność ta obejmowała również długi R. Z..

Konsekwencją zaprezentowanego przez pozwanego stanowiska jest stwierdzenie, że strona powodowa nie miała obowiązku przytaczania wniosków dowodowych dla wykazania istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności (wstąpienia w obowiązki dłużnika, wykonania zawartych umów i wymagalności roszczeń).

Zgodnie z art. 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. strony mają bowiem wprawdzie obowiązek przytaczania dowodów, jednak dotyczy to jedynie tych okoliczności, które są między nimi sporne i mają znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.).

Z uwagi na zaprezentowane przez pozwaną stanowisko, w analizowanym przypadku, na podstawie całokształtu okoliczności sprawy, w tym znajdujących się w aktach dokumentów, należało uznać twierdzenia powódki zawarte w pozwie za częściowo przyznane, a więc niewymagające dowodów (art. 230 k.p.c.).

Obowiązek zapłaty odsetek w przypadku opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego wynika wprost z ustawy – a mianowicie przepisu art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zgodnie zaś z przepisem art. 481 § 2 k.c. jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Z uwagi na istnienie w/w regulacji ustawowej, w ocenie Sądu, strony stosunków zobowiązaniowych, do których niewątpliwie należą umowy stron nie muszą wskazywać w treści zawartej umowy, że wierzycielowi będzie przysługiwać roszczenie o zapłatę odsetek za okres opóźnienia. Odsetki takie należne są bowiem wierzycielowi z mocy ustawy niezależnie od istnienia w tym zakresie zapisu w ugodzie.

Z uwagi na powyższe, w przypadku braku zapisów umowy w tym przedmiocie, powodowi należne były na podstawie art. 481§1 i 2 k.c. odsetki ustawowe za opóźnienie w płatności poszczególnych roszczeń wynikających z przeterminowanych faktur. Nie ma przy tym znaczenia względ na poprzednią współpracę stron. Gdyby bowiem strony, będące profesjonalnymi uczestnikami obrotu gospodarczego, reprezentowanymi przez zawodowych pełnomocników, chciały swoje stosunki ułożyć w ten sposób, że wyłączyłyby możliwość zapłaty odsetek to by to zrobiły w jakiejś umowie.

Pozwana podnosiła w sprzeciwie, że uzgodniła z powódką, że odsetki za opóźnienie nie będą naliczane.

Okoliczność tą pozwana winna wykazać w trakcie procesu (art. 6 k.c.), czego jednak nie uczyniła.

Zapisu takiego w umowie o wzajemnych rozliczeniach jednak nie zawarto, co świadczy w ocenie Sądu o tym, że strony nie poczyniły uzgodnień co do zwolnienia pozwanego z obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie w płatności. Abstrahując już od tego, że strony przy zawieraniu porozumienia z 31 grudnia 2013 reprezentowane były przez tę samą osobę fizyczną – R. Z., co budzi wątpliwości co do skuteczności czynności prawnej, to zwrócić trzeba uwagę na treść rzeczony umowy. Z postanowienia §2 ust. 4 porozumienia wynika zgodne oświadczenie stron, że nie będą w przyszłości zgłaszać względem siebie jakichkolwiek roszczeń z tytułu powyższego rozliczenia.

Rozliczeniem, o którym tutaj mowa jest zaś potrącenie wzajemnych wierzytelności, które podlegać miały umorzeniu do kwoty 2.502.101,59 zł. Nie ma w tym porozumieniu mowy o anulowaniu, umorzeniu czy potrąceniu wierzytelności odsetkowych powódki. Przede wszystkim jednak nie ma w tym porozumieniu szczegółowego wyjaśnienia jakie konkretnie należności, tj. z jakich faktur, z jakiego okresu, zostały ujęte do potrącenia w zakresie kwoty: 2.502.101,59 zł. Wszak trudno w tym porozumieniu doszukiwać się postanowień dotyczących umorzenia odsetek lub uwzględnienia w potrącanych należnościach odsetek, co obciąża negatywnymi konsekwencjami procesowymi pozwaną. Zgodnie zaś z treścią porozumienia strony oświadczyły, że pozwana posiada zobowiązania względem (...) z tytułu transakcji sprzedaży usług i towarów, które na datę zawarcia porozumienia wynoszą łącznie 2.502.101,59 zł. Natomiast powódka posiada zobowiązanie względem pozwanej w wysokości 3.198.000 zł z tytułu zapłaty ceny sprzedaży nieruchomości wynikającej ze sprzedaży z 30.12.2013 r.

Wynika z tego potrącenia, że strony przeciwstawiły sobie wzajemne roszczenia główne, pomijając przeciwstawienie roszczeń ubocznych, w tym odsetkowych. Nigdzie wszak nie ma mowy o odsetkach.

Gdyby strony chciały wskazać w ugodzie, że wyczerpuje ona także ewentualne żądanie zapłaty odsetek od nieterminowo uiszczanych faktur, to w ocenie Sądu zawarłyby taki wyraźny zapis w ugodzie.

Zdaniem Sądu powódka wykazała stosownymi dokumentami księgowymi oraz zeznaniami świadka i swoich przedstawicieli, że prawidłowo sformułowała treść dwu not odsetkowych – tj. prawidłowo naliczył odsetki, licząc je za okres od terminów płatności poszczególnych rat do dni faktycznych wpłat dokonanych przez pozwanego. Pozwany, nawet jeśli to kwestionował, to zdecydowanie nieskutecznie.

Zdaniem Sądu zapisy umowne nie obejmowały zwolnienia czy zrzeczenia się zapłaty odsetek za opóźnienie. Nie zmienia tego również osobiste i bez skutków zewnętrznych postanowienie przedwstępnej umowy sprzedaży udziałów z 9.12.2013 r. Nie dotyczy ona bezpośrednio stron, a jedynie osób zamierzających zawrzeć umowę sprzedaży udziałów. Należy jednak tym bardziej wskazać, że czynność potrącenia dokonana przez obie strony poprzez tą samą osobę działającą jako zarząd obu spółek, nie może zostać uznana za skuteczną w zakresie potrącenia należności odsetkowych, nie tylko wobec braku precyzyjnego oznaczenia wierzytelności powoda przysługujących mu od pozwanego (art. 498 § 1 i 2 kc oraz art. 499 kc mówią o możliwości potrącenia konkretnej wierzytelności. Porozumienie odwołuje się sumarycznie do bliżej nieokreślonych wierzytelności powoda w łącznej kwocie 2.502.101,59 zł), ale również z uwagi na to, że jest ono niezgodne z zapisem § 4 aktu notarialnego z dnia 30.12.2013 roku (k. 15), gdzie strony szczegółowo określiły wysokości poszczególnych wierzytelności jakie będą podlegały potrąceniu. Nadto zapis ten jest niezgodny z punktem 3 przedwstępnej umowy sprzedaży udziałów z dnia 9.12.2013 roku. Należy bowiem wskazać, że z niewyjaśnionych przyczyn do potrącenia została faktycznie przyjęta niższa wartość wierzytelności powoda niż choćby wynikająca z treści aktu notarialnego.

Wobec niekwestionowania przez pozwaną wysokości i terminów płatności wynikających z załączonych do akt faktur VAT uznać należało, że powódka, w związku ze stwierdzonymi opóźnieniami w płatnościach, mogła skutecznie domagać się od pozwanej z tego tytułu odsetek ustawowych w kwocie dochodzonej pozwem.

Sąd nie dopatrzyl się naruszenia przez powoda przy sporządzaniu noty odsetkowej, zakazu anatocyzmu.

Zgodnie z art. 482 §1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa chyba, że po powstaniu zaległości, strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy.

Z tej podstawy powódka słusznie domagała się zapłaty od kwoty 178.684,84 zł od dnia wniesienia pozwu.

W tej sytuacji należało zbadać, czy przedawnieniu uległy roszczenia odsetkowe, albowiem pozwana - o czym była już wcześniej mowa - podniosła ogólnikowy zarzut przedawnienia.

Zgodnie z art. 117 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (§1). Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić

się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia (§2). Jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata (art. 118 k.c.).

Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie (art. 120 k.c.). Stosownie do art. 123 § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (pkt 1), przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje (pkt 2), przez wszczęcie mediacji (pkt 3).

Rację ma powódka, że termin zapłaty najdawniejszej faktury raty przypadła – zgodnie z przedstawionym jej odpisem (k. 179) na 26 listopada 2012 r., co oznacza, że dłużnik pozostawał w opóźnieniu z zapłatą tej należności od dnia następnego – tj. od 27 listopada 2012 r. najdalszy termin płatności upływał z dniem 2.04.2013 roku. Trzyletni termin przedawnienia roszczenia odsetkowego mijał zatem najwcześniejszym 27 listopada 2015 r. (art. 112 k.c.). Powód zaś wytoczył powództwo 23 grudnia 2014 roku (art. 165 § 2 k.p.c.), a zatem przed upływem terminu przedawnienia choćby najdawniej płatnych odsetek. Należności główne nie uległy wcześniej przedawnieniu, tj. w okresie 2 lat od sprzedaży (art. 554 kc), gdyż zostały faktycznie spełnione przed upływem terminu przedawnienia. Nie znajduje więc tutaj zastosowania, w ocenie sądu, art. 554 kc co do należności odsetkowych.

Nie zasługiwał na uwzględnienie również zarzut pozwanej, że roszczenie powódki jest sprzeczne z art. 5 k.c., tj. ze względu na zasady współżycia społecznego. Sąd nie znalazł takiej zasady współżycia społecznego, która uzasadniałaby oddalenie powództwa. Przepis ten nie może prowadzić do utraty prawa podmiotowego i jego stosowanie ma charakter wyjątkowy. Nie mają przy tym znaczenia twierdzenia pozwanej, co do otrzymania przez powódkę prawa własności nieruchomości za cenę o 2 mln zł niższą niż ich wartość rynkowa. Nie świadczy o tym nieaktualny w dacie zbycia nieruchomości operat szacunkowy pochodzący z 2011 roku. Poza tym przedstawia on jedynie wartość szacunkową nieruchomości, strony stosunków zobowiązaniowych mogą však ustalić cenę inną od szacunkowej – rynkowej. Powszechne na rynku nieruchomości jest, że cena umowna (osiągnięta wskutek negocjacji) odbiega od ceny rynkowej. Nie można przede wszystkim też powódce czynić zarzutu nadużywania prawa, jakim jest żądanie – na podstawie ustawowej – zapłaty odsetek w ustawowej wysokości za przeterminowane zobowiązania. Jest to jednakże należąca jej forma odszkodowania za opóźnienie.

Odnośnie żądania zapłaty kwoty 47.916,76 zł. pozwana wniosła o oddalenie powództwa w tym się podnosząc zarzut potrącenia dokonanego oświadczeniem z dnia 21.11.2014 r., stanowiącym załącznik nr 16 do pozwu.

Potrącenie następuje bowiem przez jednostronną czynność prawną jednego z wzajemnych wierzycieli. Skutkiem tej czynności jest wygaśnięcie wierzytelności obu stron do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 k.c.), z chwilą kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 zd. 2 k.c. w zw. z art. 498 § 1 k.c.). Oświadczenie o potrąceniu może być składane poza postępowaniem toczącym się z powództwa wierzyciela wzajemnego i podlega ogólnym przepisom, co do sposobu i chwili złożenia (art. 60 i 61 k.c.), a jeżeli zostanie złożone skutecznie, ze względu na skutek umarzający, tworzy nową treść stosunku prawnego między stronami wykraczającą, ze względu na konsekwencje mocy wstecznej, nawet poza treść zobowiązania z chwili złożenia oświadczenia. Jeżeli zatem dojdzie do procesu o roszczenie wierzyciela wzajemnego, obrona pozwanego przeciwko skierowanemu przez powoda w stosunku do niego żądaniu może polegać na podniesieniu zarzutu nieistnienia roszczenia powoda ze względu na umorzenie wierzytelności przed wszczęciem procesu. Złożenie oświadczenia o potrąceniu poza procesem, w razie spełnienia przesłanek materialnoprawnych, prowadzi przeto do wygaśnięcia wierzytelności i może wpłynąć na treść rozstrzygnięcia o zasadności powództwa.

Wytoczenie powództwa przez wierzyciela wzajemnego nie pozbawia pozwanego uprawnienia do dokonywania czynności prawnych prowadzonych do wyjaśnienia dochodzonej wierzytelności. Jeżeli jest on również wierzycielem

powoda, może w szczególności złożyć oświadczenie o potrąceniu w toku procesu, składając jednocześnie procesowy zarzut potrącenia. Zarzut potrącenia jest oświadczeniem wymaganym w art. 499 k.c., składanym powodowi, w celu umorzenia ich wzajemnych wierzytelności i zarazem jest żądaniem skierowanym do sądu, aby uznając jego skuteczność, uwzględnił to umorzenie wierzytelności powoda i w takim zakresie oddalił jego powództwo. Dla osiągnięcia takiego skutku pozwany winien jednak zindywidualizować swoją wierzytelność oraz skonkretyzować jej zakres przedstawiony do potrącenia z wierzytelnością powoda, wskazując zwłaszcza przesłanki jej powstania, wymagalności i wysokości oraz dowody w celu ich wykazania. Procesowy aspekt zarzutu wyraża się zatem najpełniej w żądaniu oddalenia powództwa w całości lub w części (por. uchwała SN z 19 października 2007, III CZP 58/07, OSNC 2008/5/44).

Z powyższego wynika zatem, że potrącenie jako czynność materialnoprawna, prowadząca do wygaśnięcia zobowiązania, niezależnie od tego, czy dokonane poza postępowaniem toczącym się z powództwa wierzyciela wzajemnego, czy też w jego toku, dla swojej skuteczności, stosownie do art. 499 k.c., wymaga złożenia oświadczenia woli.

Pozwana nie przedstawiła nawet faktury nr (...) z 31.10.2014 r. z której dokonywała potrącenia pismem z 21.11.2014 (por. k. 56). Pozwana nie wskazywała czego ta faktura dotyczy. Nie wykazała w żaden sposób, że roszczenie to istnieje i jest wymagalne. Jej twierdzenia Sąd uznał za złożone jedynie na poczet bieżącej taktyki gospodarczej i procesowej, celem uniknięcia zapłaty zobowiązań dochodzonych pozwem. Na marginesie można wskazać, że w domyśle kwota 97.898,41 zł miała stanowić pozostałą do zapłaty przez powoda na rzecz pozwanego należność z tytułu ceny nabycia nieruchomości. Wobec tego, że to powód wcześniej, tj. notą z dnia 16.10.2014 roku, dokonał potrącenia wierzytelności własnych wynikających w pierwszej, słusznie wystawionej noty odsetkowej nr (...) z dnia 21.08.2014 roku (k. 35).

Mając na uwadze powyższe, uznając stanowisko pozwanego za całkowicie niezasadne, Sąd uwzględnił powództwo w całości i zasądził w punkcie I sentencji wyroku należność dochodzoną pozwem z odsetkami od dnia wytoczenia o nie powództwa i od dni następujących od wskazanych w poszczególnych fakturach terminów zapłaty (art. 481§ 1 i 2 k.c. w zw. z art. 482 §1k.c.).

O kosztach procesu, Sąd orzekł w punkcie II sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania.

W związku z tym, że pozwany przegrał spór w całości powinien on zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu, na które składają się uiszczona opłata od pozwu w kwocie 11331 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7.200 zł wynikające z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002, Nr 163 poz. 1349) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, co dało łącznie 18548 zł.

SSO Katarzyna Krzymkowska